

Aan de leden en duoburgerleden
van de gemeenteraad
van Bergen op Zoom

Uw kenmerk	Ons kenmerk	U17-000938
Uw brief	Beh. door	S. Krikke
Onderwerp: Reactie m.b.t. de Provinciale brief over toezichtsregime begroting 2017	Afdeling	Middelen, Financien & Inkoop

Datum **18 JAN. 2017**
Doorkiesnr. 0164-277221
Bijlage(n)

Geachte raads- en duoburgerleden,

Onlangs is de brief van de provincie ontvangen waarin bekend gemaakt is onder welk toezichtregime de begroting 2017 valt. Net als voorgaande jaren heeft de provincie geconstateerd dat repressief toezicht van kracht is. Hetgeen betekent dat er sprake is van een financieel gezonde situatie.

Het onderzoek van de begroting 2017 van onze gemeente geeft de provincie aanleiding tot het maken van een aantal opmerkingen en verbetermogelijkheden. De opmerkingen zijn in deze brief opgenomen alsmede onze reactie hierop. U kunt hiervan gebruik maken bij het opstellen van uw antwoordbrief aan de provincie.

Onderstaand wordt per onderdeel eerst de tekst (cursief) uit de brief aangehaald, waarna onze reactie volgt.

Provincie: Vorm van toezicht: repressief.

De door u vastgestelde begroting 2017 en de bijbehorende meerjarenraming 2018-2020 hebben wij tijdig ontvangen. Wij zijn van oordeel dat de begroting 2017 niet structureel en reëel in evenwicht is. Het is echter voor ons voldoende aannemelijk dat dit evenwicht uiterlijk in het laatste jaar van de meerjarenraming tot stand zal worden gebracht. Voor uw gemeente is daarom voor het begrotingsjaar 2017 het normaal geldend repressief toezicht van kracht.

Reactie gemeente:

De provincie heeft onze gemeente, net als afgelopen jaren, onder de minst belastende vorm van toezicht gesteld (repressief toezicht). Dit betekent dat onze financiële situatie gezond is. De Provincie stelt wederom vast om de lichtste toezichtsvorm toe te passen in 2017. Echter stelt de provincie wel vast dat de begroting 2017 niet structureel en reëel in evenwicht is. Hiertoe merken zij het onderstaande op.

Provincie: Structureel en reëel tekort in 2017.

U heeft de begroting formeel sluitend vastgesteld met het saldo 0, inclusief een storting van € 15.000 in de algemene reserve. Naar ons oordeel is de vastgestelde begroting 2017 echter niet structureel en reëel in evenwicht. Wij hebben hiervoor de volgende argumenten:

- *Overzicht van incidentele baten en lasten*
- *Geen kapitaallasten van nieuwe investeringen*
- *Voorziening riolering*

Recapitulatie berekening structureel en reëel begrotingssaldo 2017:

Op grond van het voorgaande vertoont de vastgestelde begroting 2017 naar ons oordeel een structureel en reëel tekort van circa € 1.749.800. Wij hebben dit als volgt bepaald.

<i>Saldo van vastgestelde begroting 2017:</i>	<i>€ 15.000</i>
<i>Beïnvloed door incidentele baten (blz. 66 begroting):</i>	<i>€ 974.811 -/-</i>
<i>Incidenteel voordeel door niet ramen van kapitaallasten van nieuw beleid in investeringsjaar:</i>	<i>€ 390.000 -/-</i>
<i>Dekking deel van de onderhoudskosten wegen uit voorziening riolering:</i>	<i>€ 400.000 -/-</i>

Structureel en reëel saldo begroting 2017 bedraagt circa: €1.748.800 -/-

Wij verzoeken u om in het vervolg in de begroting een berekening en presentatie van het structurele en reële begrotingssaldo op te laten nemen. Het is immers dit structurele en reële saldo dat door ons wordt beoordeeld.

Reactie gemeente:

Wij hebben een ander beeld bij de berekening structureel en reëel begrotingssaldo 2017. Voor de begroting hebben we ons, zoals gebruikelijk, voor de meerjarencijfers gebaseerd op de meicirculaire. Echter wanneer we de septembercirculaire verwerken, leidt dit tot een ander resultaat, hetgeen voor ons voldoende onderbouwing leverde voor een structureel sluitende begroting. Gelet op de doorrekening van de septembercirculaire voor bestuurlijke behandeling van de begroting is er bij deze begroting, expliciet, niet voor gekozen om voorstellen tot ombuigingen in te brengen, gelet op het feit dat deze circulaire uitkomst biedt.

In het totaalbedrag van de incidentele baten afgerond € 975.000, is een bijdrage sociale zaken opgenomen van € 425.000. Deze bijdrage werd al menige jaren uit de bestemmingsreserve / algemene reserve gehaald, waarbij vorig jaar bij de begroting 2016, vanwege de gezondere financiële positie, het besluit is genomen om deze bijdrage vanaf 2019 structureel binnen de begroting op te lossen. Conform BBV-wetgeving is er dus sprake van een incidentele bate, aangezien er een einddatum aan gekoppeld is, anderzijds is er geen sprake van een incidentele bate maar een afloop van een structurele bijdrage. Een dilemma waarbij we uiteindelijk de wetgeving hebben gevolgd, daarom hebben we de twee resterende jaren als incidenteel benoemd, ondanks dat er nu voor de begroting een einddatum aan gekoppeld is en de bijdrage structureel wordt ingevuld.

Ten aanzien van de kapitaallasten geeft de BBV drie keuzes voor het startmoment. Onze keuze is vastgelegd is de nota investeringen en afschrijven. Dit is al een aantal jaren staand beleid.

Wanneer we het bovenstaande verwerken in een overzicht, komen we tot de conclusie dat de financiële positie van de gemeente gezond is en sprake is van een structureel sluitend en reëel begrotingssaldo 2017.

Meerjarenperspectief	2017	2018	2019	2020
(bedragen afgerond x € 1.000; min-tken = nadelig)				
Meerjarenbegroting 2017-2020	15	-325	-328	1164
Effecten september circulaire	649	1412	1796	1798
Subtotaal	664	1087	1468	2962
	Voordeel	Voordeel	Voordeel	Voordeel
Incidentele baten	-975	-610		
Correctie werk en inkomen	425	425		
Totaal Meerjarenbeeld Begroting 2017-2020	114	902	1468	2962
	Voordeel	Voordeel	Voordeel	Voordeel

Provincie: Dekking onderhoudskosten wegen

Wij constateren dat u over een actueel beheerplan voor wegen beschikt, maar dat de lasten van het jaarlijks fluctuerende onderhoud worden geëgaliseerd via de algemene reserve (geblokkeerd deel voor de wegen). Wij wijzen u erop dat lasten van groot onderhoud van kapitaalgoederen op twee wijzen verwerkt kunnen worden in de begroting en jaarrekening. Het BBV kent dus niet de mogelijkheid om de onderhoudskosten via een algemene reserve te egaliseren. Wij verwachten dat u rekening houdt met deze BBV-voorschriften en dit op de juiste manier verwerkt in de (meerjaren)begroting 2018-2021. Dit zal een aandachtspunt zijn bij onze beoordeling van uw begroting 2018.

Reactie gemeente:

De bevinding van de provincie suggereert dat alle onderhoudskosten wegen worden geëgaliseerd via de algemene reserve. Dit is niet het geval, het merendeel van de onderhoudskosten zijn opgenomen in de exploitatie in programma 3.

We begrijpen de reactie van de provincie dat de algemene reserve geen egalisatie reserve betreft. De onderhoudslasten hebben immers een structureel karakter, terwijl mutaties in de reserves bij de resultaatsbestemming horen. Echter vanuit de voorziening riolering wordt jaarlijks een bijdrage onttrokken voor het onderhoud van wegen. Deze bijdrage storten wij in de algemene reserve (deze is als blokkering benoemd, aangezien wij werken met blokkeringen in plaats van bestemmingsreserves). Deze is terug te vinden in staat van reserves en voorzieningen in het bijlagenboek vanaf pagina 35. Tevens is deze storting ook terug te vinden op het programma, op pagina 42, productgroep 0303 Milieu.

Met de herziening van het VGRP (in het eerste kwartaal 2017) zijn we voornemens deze wijze van dekking van dit deel van de onderhoudskosten wegen te vereenvoudigen. We willen benadrukken dat deze vereenvoudiging geen budgettaire consequenties heeft.

Provincie: Meerjarig overzicht van (vervangings)investeringen

In uw begroting 2017 ontbreekt een méérjarig overzicht (i.c. 2018-2020) van de voorgenomen (vervangings- en nieuwe) investeringen. U voldoet hiermee naar onze mening niet (geheel) aan artikel 20 en artikel 22 van het BBV. In artikel 20 en artikel 22 van het BBV is onder meer opgenomen dat de uiteenzetting van de financiële positie onder andere een raming bevat van de financiële gevolgen van het bestaande en nieuwe beleid dat in de programma's is opgenomen. Daarbij wordt tenminste afzonderlijke aandacht besteed aan de investeringen. Dit laatste geldt zowel voor reeds gedane investeringen als voor nieuwe (vervangings)investeringen. Hoe u deze informatie opneemt in de begroting is niet voorgeschreven. Voor de inzichtelijkheid verdient het aanbeveling om alle bedragen van de (vervangings)investeringen te verzamelen in een totaaloverzicht. Wij gaan er vanuit dat u in de eerstvolgende begroting 2018 wel een dergelijk overzicht voor de jaren 2019-2021 opneemt met de investeringsbedragen en de bijbehorende kapitaallasten.

Reactie gemeente:

De BBV schrijft niet voor hoe de informatie opgenomen dient te worden in de begroting. De provincie adviseert dit in de volgende begroting te doen in de vorm van één overzicht. We nemen het advies over en verwerken dit bij de begroting 2018-2021.

Provincie: Actualisering beheerplan civieltechnische kunstwerken

In de (meerjaren)begroting is nog onvoldoende rekening gehouden met de kosten van groot en regulier onderhoud van bruggen, viaducten en tunnels. Er is nog geen vastgesteld actueel beheerplan voor civieltechnische kunstwerken. Wij verwachten dat u dit beheerplan in 2017 zult actualiseren en dat het bijbehorende onderhoudsbudget in de (meerjaren)begroting 2018-2021 zal worden opgenomen.

Reactie gemeente:

We nemen het advies van de provincie over en actualiseren het beheersplan civieltechnische kunstwerken en nemen het bijhorende onderhoudsbudget op in de (meerjaren)begroting 2018-2021.

Provincie: Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen

Uw paragraaf onderhoud kapitaalgoederen voldoet niet op alle punten aan de begrotingsvoorschriften. Er ontbreekt informatie over de omvang van de onderhoudsbudgetten van de diverse kapitaalgoederen. Ook is er geen informatie over (het al dan niet vóórkomen van) achterstallig onderhoud opgenomen. Wij gaan ervan uit dat de paragraaf in de volgende begroting wél deze informatie zal bevatten.

Reactie gemeente:

Ten behoeve van de onderhoudsbudgetten van de diverse kapitaalgoederen hebben we diverse onderhoudsplannen liggen waarin ook rekening is gehouden met het voorkomen van achterstallig onderhoud. We nemen het advies van de provincie over om in de volgende begroting de paragraaf te verrijken met meer informatie.

Provincie: Activa met maatschappelijk nut

In uw begroting zijn de activa met maatschappelijk nut nog niet geactiveerd. Dit is echter wel voorgeschreven volgens de gewijzigde voorschriften van het BBV (Besluit Begroting en Verantwoording). Wij gaan ervan uit dat u hier in de volgende begroting rekening mee zult houden.

Reactie gemeente:

In de begroting is wel degelijk activa met maatschappelijk nut geactiveerd. Echter is het moeilijk om een scheidslijn aan te brengen wanneer iets valt onder regulier onderhoud (zoals wegen) of valt onder investering met maatschappelijk nut. We zijn van mening dat de onderdelen waar de provincie van aangeeft dat het maatschappelijk nut investeringen zijn, vallen onder onze definitie van regulier groot onderhoud.

Het gebruik van reguliere budgetten in de exploitatie zorgt voor een stabiel uitgavenpatroon, waar de organisatie en ook de budgethoogte op is ingericht. Het omzetten naar investeringen zorgt voor meer onzekerheid inzake de jaarlijkse lasten en verplaatst de financiële gevolgen naar de toekomst.

Indien wij een omzetting naar investeringen doen, zal dit eveneens een negatief effect hebben op ons streven naar verlaging van de schuldenlast. Er zal in beginsel en hoog bedrag aan gelden moeten worden aangetrokken, wat een negatief effect heeft voor de schuldenlast. Daarnaast zorgt het behoud van exploitatiebudgetten voor een beperktere administratie blijft het besef van de urgentie van het wel of niet hebben van budget voor uitgaven, bij kredieten is dat gevoel minder urgent.

Kortom wij steven naar een verlaging van de schuldenlast en een realistische planning van uitgaven met een meerjarige maatschappelijk nut.

Provincie: Presentatie grondexploitatie tegen nominale waarde

Wij hebben geconstateerd dat u in uw paragraaf grondbeleid de te verwachten resultaten van de grondexploitatie presenteert op basis van de contante waarde per 1-1-2016. Wij wijzen u erop dat het voorgeschreven is om deze resultaten te presenteren tegen nominale waarde.

Reactie gemeente:

Met het advies van de provincie wordt reeds rekening gehouden bij het opstellen van de jaarrekening 2016.

Provincie: Disconteringsvoet verliesvoorzieningen 2%

Voor de verlieslijdende plannen in uw grondexploitatie heeft u verliesvoorzieningen gevormd, waaraan u jaarlijks 2,75% rente toerekent. Wij wijzen u erop dat de rentetoevoeging aan een verliesvoorziening tegen netto contante waar de disconteringsvoet 2%. (zie de voornoemde notitie grondexploitaties 2016, stellige uitspraak in paragraaf 4.5, blz. 22). Wij verzoeken u om hiermee in het vervolg rekening te houden vanaf de jaarrekening 2016.

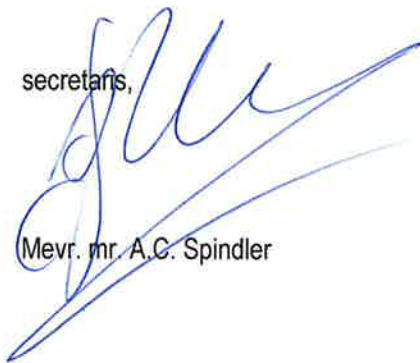
Reactie gemeente:

Met het advies van de provincie wordt reeds rekening gehouden bij het opstellen van de jaarrekening 2016.

In de brief van de provincie wordt aan de raad gevraagd om een reactie te geven op haar aanbevelingen. Vanuit de griffie is het voorstel gedaan om de reactie voor te bereiden in de auditcommissie in februari. Graag gaan we op dit voorstel in en met de auditcommissie in gesprek. Naast de financiële inhoudelijke kant van de brief en onze reactie, gaan we ook graag in op hoe het proces en de gesprekken met de provincie zijn verlopen.

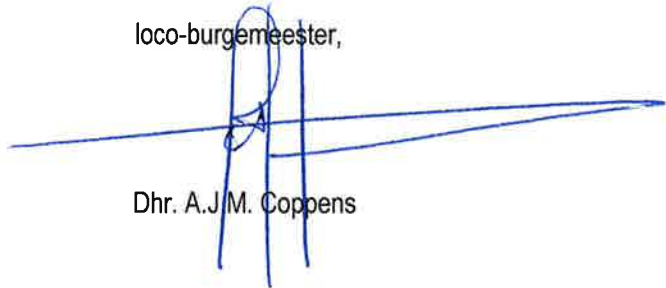
Met vriendelijke groet,
het college van burgemeester en wethouders van Bergen op Zoom,

secretaris,

Mevr. mr. A.C. Spindler

loco-burgemeester,

Dhr. A.J.M. Coppens